

Kỹ thuật làm đồ dùng, đồ chơi ở trường mầm non bằng chất liệu giấy bồi

Nguyễn Minh Cường*, Bùi Thị Thúy*

*ThS. Trường Cao đẳng Sư phạm Nam Định

Received: 25/7/2024; Accepted: 06/8/2024; Published: 12/08/2024

Abstract: Paper mache art is one of the traditional arts of Vietnamese culture. Paper mache art can be applied to making tools and toys, used in teaching activities in kindergartens. This article outlines the essential points of using paper mache materials and paper mache techniques to make tools and toys in kindergartens.

Keywords: Paper mache; tools, toys.

1. Mở đầu

Phương pháp giáo dục phù hợp với trẻ Mầm non là để trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động trải nghiệm, tìm tòi khám phá môi trường xung quanh dưới nhiều hình thức đa dạng phong phú thông qua việc sử dụng đồ dùng, đồ chơi dựa nghệ thuật truyền thống giấy bồi vào trong trường mầm non. Qua đó làm giàu vốn biểu tượng cho trẻ về nghệ thuật truyền thống, nghệ thuật tạo hình. Bên cạnh đó giúp trẻ phát triển về ngôn ngữ và cảm xúc thẩm mỹ của trẻ thông qua việc được trải nghiệm chất liệu, kỹ thuật bồi giấy. Hiện nay khi thực hiện chương trình mầm non mới với điều kiện khó khăn đối với giáo viên là làm thế nào hoạt động đơn giản, tiết kiệm nhưng lại đạt hiệu quả cao. Một trong những yếu tố đó là biết tận dụng các nguyên liệu tái chế sẵn có, rẻ tiền, dễ tìm, an toàn, cô và trẻ có thể cùng nhau thực hiện và có thể sử dụng xuyên suốt được qua nhiều hoạt động khác nhau. Từ những lí do trên, tôi quyết định lựa chọn đề tài: “Kỹ thuật làm đồ dùng, đồ chơi ở trường mầm non bằng chất liệu giấy bồi”.

2. Nội dung

2.1. Khái niệm giấy bồi

Giấy là một loại vật liệu mỏng được làm từ chất xơ dày từ vài trăm µm cho đến vài cm, thường có nguồn gốc thực vật, và được tạo thành mạng lưới bởi lực liên kết hiđrô không có chất kết dính. Thông thường giấy được sử dụng dưới dạng những lớp mỏng nhưng cũng có thể dùng để tạo hình các vật lớn. **Bồi** là thêm hoặc dán nhiều tờ giấy vào với nhau để cho thêm dày. **Giấy bồi:** Giấy bồi là giấy dày do nhiều lớp được dán chồng lên nhau, thường được sử dụng làm hộp, bia sách, bao gói hàng hóa. Trong bài viết này, giấy bồi theo cách hiểu thông thường là dạng giấy cứng dễ làm được dùng để phủ lên nhiều bề mặt khác nhau. Dạng giấy này thường dùng trong nghệ thuật và thủ công để tạo ra nhiều mô hình, bát đựng hoa quả,

con rối, đồ chơi và nhiều thứ khác. Bề mặt giấy rất dễ sơn màu, cho phép bạn thêm hoa văn, màu sắc sỡ và những thiết kế thú vị trên thành phẩm.

2.2. Kỹ thuật làm giấy bồi

2.2.1. Chuẩn bị nguyên vật liệu: Bát hoặc vật đựng có kích thước lớn để pha trộn keo

Keo sữa (ATM keo công nghiệp) hồ dán; Nước; Vật mẫu; Cọ sơn; Giấy báo cũ hoặc các loại giấy khác đã qua sử dụng (dùng để dán); Kéo để cắt giấy; Bảng lót dùng đặt phía dưới để quét hồ lên bề mặt của giấy

2.2.2. Cách thực hiện bồi giấy

Cắt, xé giấy thành những mảnh dài bề rộng thích hợp mỗi dự án thủ công sẽ cần giấy với hình dạng và kích thước khác nhau. Bên cạnh đó, mỗi lần thực hiện sẽ dán ít nhất là ba lớp giấy. Không có quy định đúng sai về kích cỡ giấy. Trên thực tế, nếu muốn tăng độ cứng cho mô hình bằng cách bồi thêm nhiều mảnh giấy thì bạn sẽ cần giấy với nhiều kích cỡ khác nhau.

2.3. Làm đồ dùng, đồ chơi ở trường mầm non từ chất liệu giấy bồi

2.3.1. Làm mặt nạ truyền thống

2.3.1.1. Làm khuôn mẫu mặt nạ (bản dương)

- Chuẩn bị nguyên vật liệu: 1) Xi măng và cát: 2kg; 2) Thạch cao: 1kg; 3) Dây thép nhỏ làm cốt bên trong; 4) Dao nhỏ để đập và tạo hình mặt nạ; 5) Nước và chậu nhỏ pha trộn xi măng cát và thạch cao.

Bước 1: Vẽ hình mặt nạ lên giấy với hình dạng, kích thước theo đúng tỉ lệ cần làm (hình 2.1)

Hình 2.1

Bước 2: trộn xi măng cát, thạch cao với nhau (thạch cao giúp xi măng nhanh khô để tạo hình vì vậy cho tỉ lệ nhỏ không nhanh khô sẽ khó làm) rồi đổ vào hình vẽ số 1 (hình 2.2)

Bước 3: Tạo hình khuôn mặt nạ

Chú ý về tỉ lệ mặt người, mắt, mũi, miệng. (hình 2.3)

Khi tạo hình khuôn mặt xong làm nhẵn bóng bề mặt khuôn để khi thực

Hình 2.2

Hình 2.3

hiện dán giấy không bị dính vào khuôn.

Bồi giấy tạo hình mặt nạ

Chuẩn bị nguyên vật liệu

- Bát hoặc vật đựng to
- Keo dùng để dán giấy dán tường hoặc keo sữa (ATM)
- Nước
- Cọ sơn
- Giấy báo cũ hoặc các loại giấy khác đã qua sử dụng (dùng để dán)
- Kéo để cắt giấy
- Bảng lót dùng đặt phía dưới để quét hồ lên bề mặt của giấy

Cách bồi giấy lên khuôn mẫu

- Bước 1: Làm ướt giấy và bề mặt của khuôn mẫu, lớp đầu tiên dán giấy lên vật mẫu bằng nước để sau khi xong ta bóc ra giấy sẽ không dính vào khuôn. Xé giấy thật nhỏ, sau đó lót một lớp giấy trắng vào khuôn xi măng.

- Bước 2: Lớp giấy thứ 2 quét keo hoặc hồ lên bề mặt giấy cần dán, sau đó vuốt phẳng bề mặt giấy bằng ngón tay hoặc cọ sơn.

Hình 2.4

- Bước 3: Phơi khô đặt mô hình vừa dán lên bề mặt đã được lót giấy phủ để hong khô.

Hình 2.5

Hình 2.6

- Bước 4: Sơn màu hoặc trang trí theo ý thích (hình 2.6).

2.3.1.2. Làm khuôn mẫu mặt nạ (bản âm)

Chuẩn bị nguyên vật liệu

- Xốp: dài 30 cm, rộng 25cm, dày 2,5cm
- Dao trổ, keo dán ATM.
- Xi măng và cát: 2kg
- Nước và chậu nhỏ pha trộn xi măng, cát

- Bước 1: Vẽ hình mặt nạ lên bề mặt xốp với hình dạng, kích thước theo đúng tỉ lệ cần làm (hình 2.7)

Hình 2.7

- Bước 2: Cắt tạo hình khuôn mặt nhân vật cần

thể hiện, thể hiện chính xác các chi tiết như mắt, mũi, miệng, sao cho đúng vị trí và ra đặc điểm nhân vật cần thể hiện. Phân

Hình 2.8

Hình 2.9

gò cao của mũi có thể cắt ghép và sử dụng keo dán vào để tạo độ cao nhô lên của phần mũi. (hình 2.8, 2.9).

Khi tạo khuôn cần chú ý đến lúc dán giấy và lấy ra được dễ dàng vì vậy bề mặt khuôn mẫu cần có độ vát như thân đèn (trên nhỏ, dưới to).

- Bước 3: Tạo hình khuôn mặt nạ

Trộn nước, xi măng cát, với nhau rồi đổ vào khuôn (hình 2.10)

- Bước 4: Hoàn thiện khuôn mẫu

Khi xi măng cát, đã khô ta lấy phần xốp ra khỏi khuôn và làm sạch bề mặt của khuôn làm nhẵn bóng bề mặt khuôn để khi thực hiện dán giấy không bị dính vào khuôn.

Hình 2.10

Hình 2.11

Bồi giấy tạo hình mặt nạ

Chuẩn bị nguyên vật liệu

- Bát hoặc vật đựng to
- Keo dùng để dán giấy dán tường hoặc keo sữa (ATM)
- Nước
- Cọ sơn
- Giấy báo cũ hoặc các loại giấy khác đã qua sử dụng (dùng để dán)
- Kéo để cắt giấy
- Bảng lót dùng đặt phía dưới để quét hồ lên bề mặt của giấy

Cách bồi giấy lên khuôn mẫu

- Bước 1: Làm ướt giấy và bề mặt của khuôn mẫu, lớp đầu tiên dán giấy lên vật mẫu bằng nước để sau khi xong ta bóc ra giấy sẽ không dính vào khuôn. Xé giấy thật nhỏ, sau đó lót một lớp giấy trắng vào khuôn xi măng.

- Bước 2: Lớp giấy thứ 2 quét keo hoặc hồ lên bề mặt giấy cần dán, sau đó vuốt phẳng bề mặt giấy bằng ngón tay hoặc cọ sơn.

- Bước 3: Phơi khô đặt mô hình vừa dán lên bề mặt đã được lót giấy phủ để hong khô.

- Bước 4: Sơn màu hoặc trang trí theo ý thích. Bạn nên sơn lớp sơn lót màu trắng trước, như vậy bạn sẽ dễ dàng sơn hoặc trang trí các màu khác theo ý muốn của bạn.

2.3.2. Làm con vật (con lợn)

Chuẩn bị nguyên vật liệu

- Bát hoặc vật đựng có kích thước lớn để pha trộn keo
- Keo sữa (ATM keo công nghiệp)
- Nước
- Vỏ chai: 1 vỏ chai Coca Cola (1,5l), 4 vỏ chai Coca Cola (300ml), 1 vỏ chai TH truetea
- Súng bắn keo, keo nền, dao trở
- Cọ sơn
- Giấy báo cũ hoặc các loại giấy khác đã qua sử dụng (dùng để dán)
- Kéo để cắt giấy
- Băng lót dùng đặt phía dưới để quét hồ lên bề mặt của giấy

Cách thực hiện làm con vật (con lợn)

Tạo mẫu con lợn từ vỏ chai nước ngọt.

- Cắt chai Coca 1,5l làm đôi, sau đó lồng hai phần vỏ chai vào làm một (hình 2.12).

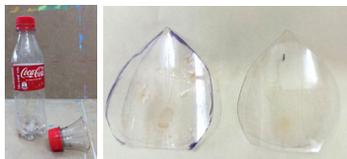
Hình 2.12

- Cắt phần đầu của chai Coca 1,5l bỏ đi, cắt và lấy phần đầu của chai nước ngọt TH truetea. Sau đó gắn phần đầu cả chai nước TH truetea với phần thân chai Coca 1,5l (hình 2.13).

Hình 2.13

- Cắt lấy phần đầu của chai Coca nhỏ để làm bốn phần chân, sau đó dùng keo nền gắn vào phần. Cắt phần chai còn lại của chai nước TH truetea làm phần tai con lợn. (hình 2.14)

Hình 2.14

- Sử dụng keo nền để gắn dính các chi tiết vào với nhau (hình 2.15)

Hình 2.15

Cách bôi giấy lên mẫu con vật

- Cắt, xé giấy thành những mảnh dài bề rộng thích hợp với hình dạng và kích thước khác nhau.
- Bước 1: Quét keo hoặc hồ lên bề mặt giấy cần dán.
- Bước 2: Dán mảnh giấy trên một bề mặt vật mẫu, vuốt phẳng bề mặt giấy bằng ngón tay hoặc cọ sơn (hình 2.16).

Hình 2.16

- Bước 3: Phơi khô đặt mô hình vừa dán lên bề mặt đã được lót giấy phủ để hong khô.
- Bước 4: Sau khi vật mẫu đã khô tiến hành sơn màu hoặc trang trí theo ý thích.

3. Kết luận

Nghệ thuật giấy bồi là một trong những loại hình tiêu biểu cho nền văn hóa dân tộc Việt Nam có từ lâu đời, lưu giữ nhiều sáng tạo nghệ thuật dân gian, kỹ thuật cổ xưa và nhiều sinh hoạt tinh thần, tập tục lao động vật chất cư dân trồng lúa nước. Đối với giáo viên mầm non, nghệ thuật giấy bồi có thể ứng dụng vào việc làm đồ dùng, đồ chơi, sử dụng trong các hoạt động dạy học tại trường mầm non. Bài viết này nêu những điểm cần thiết của kỹ thuật bồi giấy làm đồ dùng, đồ chơi để sử dụng trong các hoạt động trong trường mầm non cũng như đánh giá những lợi thế của hình thức nghệ thuật này để áp dụng trong việc dạy học cho sinh viên ngành giáo dục Mầm non, trường Cao đẳng Sư phạm Nam Định. Với mong muốn đổi mới trong bồi dưỡng và đào tạo giáo viên, đổi mới trong các hoạt động tạo hình cho trẻ để trẻ được phát triển theo hướng hiện đại vừa mang đậm bản sắc dân tộc. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô và bạn bè đồng nghiệp để tôi có thể thực hiện tốt những nội dung đã đề ra, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng đào tạo và bồi dưỡng giáo viên mầm non của nhà trường.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bách khoa toàn thư mở <https://www.https://vi.wikipedia.org>
- [2] Bùi Văn Vượng (2010), *Nghệ giấy dó, Tranh dân gian Việt Nam*, Nxb Thanh Niên, Hà Nội.
- [3] Lê Văn Bình (2002), *Giáo trình: Tạo hình và Phương pháp hướng dẫn hoạt động tạo hình cho trẻ em - Hoạt động tạo hình, quyển 1*, NXB Đại học quốc gia Hà Nội.